

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci obžalovaných **Ing. Ľ. A. a spol.**, pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods.1, ods. 4 spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 zákona č. 140/1961 Zb. v znení zmien a doplnkov (Tr. zák.) účinného do 31. decembra 2005 na verejnom zasadnutí 1. apríla 2008 o odvolaniach obžalovaných Ing. Ľ. A. a Ing. M. A. proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 30. januára 2007, sp. zn. 2 T 3/2004, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 256 zákona č. 141/1961 Zb. v znení zmien a doplnkov (Tr. por.) účinného do 31. decembra 2005 odvolania obžalovaných Ing. Ľ. A. a Ing. M. A. **s a z a m i e t a j ú.**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 30. januára 2007, sp. zn. 2 T 3/2004, boli obžalovaní Ing. Ľ. A. a Ing. M. A. uznaní za vinných z trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 4, spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 zákona č. 140/1961 Zb. v znení zmien a doplnkov (ďalej len Tr. zák.) účinného do 31. decembra 2005 na tom skutkovom základe, že

obžalovaný Ing. Ľ. A. a obžalovaná Ing. M. A. ako konatelia spoločnosti S., spol. s r. o., K. ul. X., S., na základe Dealerskej zmluvy č. X. na rok 2001 uzatvorenej medzi spoločnosťou D. A., a. s., B. X., P., a spoločnosťou S., spol. s r. o., K. X., S., v období od 21. februára 2001. do 29. marca 2001 prevzali od spoločnosti D. A., a. s., podvozky s motorovými jednotkami, na ktoré boli vystavené faktúry č. 10101574, zo dňa 21. februára 2001 na sumu 733 684,70 Kč,

č. X. zo dňa 8. marca 2001 na sumu 689 640 Kč, č. X. zo dňa 23. marca 2001 na sumu 702 434,70 Kč, č. X. zo dňa 29. marca 2001 na sumu 716 352,70 Kč a č. X. zo dňa 20. marca 2001 na sumu 716 352,70 Kč, faktúry v lehote splatnosti a ani doteraz neuhradili, hoci peniaze na ich úhradu mali k dispozícii, čo zamlčali, podvozky s motorovými jednotkami následne v priebehu roku 2001 predali, a to napriek tomu, že podľa čl. IX písm. a/ prílohy 4 zmluvy „Predajné a dodacie podmienky“ vlastnícke právo na dodaný tovar prechádzalo na odberateľa až po úplnej úhrade kúpnej ceny, čím spôsobili spoločnosti D. A., a. s., B. X., P., škodu v sume 4 478 520 Sk.

Za to im bol podľa § 248 ods. 4 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky každému samostatne.

Podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. bol obžalovaným výkon trestu podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 3 (tri) roky.

Podľa § 228 ods. 1 zákona č. 141/1961 Zb. v znení zmien a doplnkov (Tr. por.) účinného do 31. decembra 2005 boli obžalovaní zaviazaní spoločne a nerozdielne uhradiť poškodenej strane A., a. s., P. L., B. 140, IČO: X., škodu vo výške 4 436 953 Sk.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolania obžalovaní Ing. L. A. a Ing. M. A. V písomnom odôvodnení odvolania namietli výroky o vine, treste a náhrade škody. Uviedli, že s tovarom prevzatým od poškodeného hospodárili ako právnická osoba, ktorá je pri svojej činnosti vystavená aj riziku neúspechu a výdaje súvisiace s jej činnosťou môžu prevýšiť jej aktíva. Peniaze za odpredaj odobratého tovaru nespreneverili, ich použili na úhradu nevyhnutných výdavkov spojených s prevádzkou ich spoločnosti. Výrok o náhrade škody je podľa nich nesprávny, pretože boli konateľmi a spoločníkmi spoločnosti s ručením obmedzeným a tento typ spoločnosti má zodpovednosť za spôsobenú škodu upravenú zákonom do výšky svojho majetku a zodpovednosť spoločníkov v takýchto súvislostiach platné právo vylučuje.

Navrhli preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zrušil a spod obžaloby krajského prokurátora ich oslobodil.

Zástupkyňa generálneho prokurátora Slovenskej republiky navrhla napadnutý rozsudok pre nezákonnosť aplikácie § 88 Tr. zák. zrušiť a s prihliadnutím na ostatnú výšku minimálnej mzdy konanie obžalovaných posúdiť podľa § 284 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a obžalovaným uložiť rovnaké tresty.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade odvolaní obžalovaných preskúmal v rozsahu § 254 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým môže odvolateľ podať odvolanie, i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadajúc pritom i na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a zistil, že odvolania obžalovaných nie sú dôvodné.

Najvyšší súd ako súd odvolací postupoval v súlade s § 564 ods. 4 prechodných a záverečných ustanovení zákona č. 301/2005 Z. z. v znení zmien a doplnkov (Tr. por.) účinného od 1. januára 2006, pretože v posudzovanej veci bola obžaloba, o ktorej krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol podaná pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že súd prvého stupňa vykonal na hlavnom pojednávaní všetky dostupné a potrebné dôkazy na náležité zistenie skutkového stavu v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie v súlade s § 2 ods. 5 Tr. por. a tieto aj správne vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti tak, ako to ukladá ustanovenie § 2 ods. 6 Tr. por.

V odôvodnení napadnutého rozsudku v súlade s ustanovením § 125 Tr. por. krajský súd vyslovil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, existenciu ktorých skutočností pokladal so zreteľom na výsledky vykonaného dokazovania za vylúčenú alebo pochybnú a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov, najmä tých, ktoré si navzájom odporujú.

Z odôvodnenia prvostupňového rozsudku je zrejmé, ako sa krajský súd vysporiadal s obhajobou obžalovaného a akými úvahami sa spravoval,

keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení Trestného zákona v otázkach viny a trestu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nemá pochybnosti o správnosti skutkových zistení uvedených vo výroku napadnutého rozsudku, pretože zodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní a je nimi jednoznačne a nepochybne preukázané, že obžalovaní v kritický čas, za okolností a spôsobom uvedeným v skutkovej vete napadnutého rozsudku spáchali predmetný skutok.

Odvolacie námietky obžalovaných nie sú dôvodné.

Vykonaným dokazovaním (výpoveďami obžalovaných, svedkov a listinnými dôkazmi) bolo preukázané, že obžalovaní tovar odobratý od poškodenej organizácie predali a boli im zaň vyplatené fakturované sumy. V rozpore s uzavretou dealerskou zmluvou však po odpočítaní svojej provízie peniaze poškodenej organizácii ani po opakovaných výzvach nevyplatili, ale použili ich na iné účely. Znaleckým dokazovaním znalkyňou z odboru ekonomika a podnikanie, účtovníctvo, daňovníctvo Ing. A. P. bolo preukázané, že do konca júla 2001, t. j. ešte po termíne úhrad faktúr spoločnosť obžalovaných disponovala dostatkom voľných finančných zdrojov.

Tieto zistenia nespochybňovali ani samotní obžalovaní, ktorí však tvrdili, že trestný čin nespáchali, pretože peniaze použili na úhradu odvodov štátu a úhradu výdavkov nevyhnutných pre udržanie chodu spoločnosti.

Podľa § 248 ods. 1 Tr. zák. trestného činu sprenevery sa dopustí ten, kto si prisvojí cudziu vec, ktorá mu bola zverená a spôsobí tak na cudzom majetku škodu nie nepatrnú.

Podľa § 248 ods. 4 Tr. zák. tento trestný čin spácha ten, kto spôsobí činom uvedeným v odseku 1 značnú škodu alebo značný prospech.

Podľa § 248 ods. 5 Tr. zák. tento trestný čin spácha ten, kto spôsobí činom uvedeným v odseku 1 škodu veľkého rozsahu.

Spoločnosti S., spol. s r. o., K. ul. X., S., za ktorú konali a ako konatelia vystupovali obžalovaní, bol na podklade uzatvorenej dealerskej zmluvy zverený v prípadoch uvedených v skutkovej vete napadnutého rozsudku tovar za účelom jeho ďalšieho predaja. Zmluvnou podmienkou bolo, že spoločnosti obžalovaných patrí dohodnutá provízia a zvyšok predajnej ceny bude vyplatený poškodenej organizácii. Obžalovaní ako konatelia spoločnosti však v rozpore s uvedeným si všetky peniaze ponechali napriek tomu, že v tom čase mali dostatok finančných prostriedkov na úhradu prevzatého a nimi predaného tovaru. Svojím konaním si tak prisvojili cudziu vec (peniaze za odpredaný tovar), ktorá im bola zverená a spôsobili tak poškodenej strane škodu 4 478 529 Sk teda škodu veľkého rozsahu.

Trestný čin, z ktorého boli obžalovaní uznaní za vinných je úmyselným trestným činom. Jedným zo zákonných znakov tohto trestného činu je aj úmysel páchatel'a (či už priamy alebo nepriamy) spáchať uvedený trestný čin a tento musí byť vykonaným dokazovaním preukázaný. Skôr uvedenými dôkazmi bolo preukázané, že obžalovaní si prisvojili peniaze poškodenej organizácie ako cudziu vec (nie je z hľadiska naplnenia zákonných znakov skutkovej podstaty významné z akých dôvodov) a svojím úmyselným konaním (vo forme priameho úmyslu) spôsobili poškodenej strane škodu veľkého rozsahu.

Ak obvinený ako páchatel' trestného činu, ktorého zákonným znakom je spôsobenie škody na cudzom majetku takúto škodu skutočne spôsobil, nič nebráni tomu, aby mu pri splnení ďalších podmienok bola uložená povinnosť nahradiť spôsobenú škodu, napriek tomu, že konal v mene právnickej osoby alebo v jej zastúpení a vznik škody je výsledkom porušenia zmluvného vzťahu, v ktorom bola táto právnická osoba a nie sám páchatel'.

Obžalovaní ako konatelia uvedenej spoločnosti svojím úmyselným konaním v rozpore s uzavretou zmluvou spôsobili škodu veľkého rozsahu, ktorú si poškodená strana riadne a včas uplatnila, a preto boli splnené zákonné podmienky na to, aby obžalovaní za spôsobenú škodu zodpovedali.

Akceptovanie obhajobných prednesov obžalovaných, že ide o zodpovednosť výlučne právnickej osoby a nie ich ako konateľov spoločnosti by za zistených

okolností prípadu viedlo k absolútnej beztrestnosti konateľov právnických osôb tohto druhu napriek spáchaniu trestného činu a s tým súvisiacej obmedzenej zodpovednosti za spôsobenú škodu. Na snahu obžalovaných v tomto smere (zbavenie sa zodpovednosti za spôsobenú škodu) nasvedčuje aj neskorší odpredaj celého obchodného podielu spoločnosti tretiemu subjektu.

Nesprávne a v rozpore so zákonom však postupoval krajský súd, keď pri ustálení právnej kvalifikácie použil ustanovenie § 88 Tr. zák. a konanie obžalovaných právne posúdil len podľa odseku 4 § 248 Tr. zák.

Podľa uvedeného ustanovenia na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, prihliadne sa len vtedy, keď pre svoju závažnosť podstatne zvyšuje stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť.

Okolnosť podmieňujúca použitie vyššej trestnej sadzby je znakom skutkovej podstaty uvedeným v druhom a ďalších odsekoch jednotlivých trestných činov osobitnej časti trestného zákona, ktoré kvalifikujú základnú skutkovú podstatu a typizuje vyšší stupeň nebezpečnosti trestného činu nimi charakterizovaného.

Môže charakterizovať závažnosť individuálneho objektu (napr. spôsobenie škody veľkého rozsahu) a na rozdiel od všeobecných prirážajúcich okolností kvalifikovaná skutková podstata vyjadruje vyšší typový stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť. K týmto formálnym znakom skutkovej podstaty však musí pristúpiť aj materiálny znak, t. j. podstatne zvýšený stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť a až po komplexnom vyhodnotení týchto znakov a stupňa spoločenskej nebezpečnosti konania páchatel'a možno ustáliť, či je v danom konkrétnom prípade podstatne zvýšený stupeň spoločenskej nebezpečnosti konania páchatel'a trestného činu. Stanovením určitej okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby zákon predpokladá, že pri jej naplnení v bežne sa vyskytujúcich prípadoch bude stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť spravidla podstatne zvýšený. K okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby sa preto neprihliadne len vtedy, keď stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť v konkrétnom prípade ani pri formálnom naplnení tejto okolnosti nedosiahne stupeň zodpovedajúci dolnej

hranici zvýšenej trestnej sadzby, keď teda nebude zodpovedať ani najľahším bežne sa vyskytujúcim prípadom trestnej činnosti kvalifikovanej skutkovej podstaty.

V posudzovanom prípade boli splnené všetky podmienky na právne posúdenie konania obžalovaných podľa § 248 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. Obžalovaní svojím konaním spôsobili škodu veľkého rozsahu, ktorá nebola tak nízka, aby bola na hranici škôd značnej a veľkého rozsahu. Obžalovaní za situácie, že zistili, že nemajú dostatok finančných prostriedkov na udržiavanie chodu spoločnosti boli povinní prispôsobiť hospodárenie spoločnosti tak, aby mohli plniť svoje povinnosti, prípadne také podnikanie ukončiť. V takejto situácii však obžalovaní v rozhodujúcom období neboli, a preto k takémuto postupu ani neboli nútení. Napriek tomu neuhradili ani časť spreneverených peňazí, hoci na to v kritickom období mali dostatok finančných prostriedkov a poškodená strana vyplatenie peňazí opakovane urgovala. Pokiaľ krajský súd v napadnutom rozsudku argumentuje okolnosťami skutku a osobami obžalovaných, ktoré považuje v danom prípade za špecifické možno prisvedčiť tomu, že ich existencia spoluurčovala stupeň spoločenskej nebezpečnosti predmetného činu pre spoločnosť, avšak nie do takej miery, aby bolo možné dôvodiť, že bez ohľadu na závažnosť (intenzitu) s akou bola naplnená formálna okolnosť podmieňujúca podľa § 88 Tr. zák. použitie vyššej trestnej sadzby, nedosiahol stupeň nebezpečnosti trestného činu v uvedenej konkrétnej veci ani stupeň zodpovedajúci dolnej hranici zvýšenej trestnej sadzby, teda, že by nezodpovedal ani najľahším, bežne sa vyskytujúcim prípadom trestných činov uvedenej kvalifikovanej skutkovej podstaty.

Uvedené pochybenie (majúce odraz vo výroku o vine a treste) však nebolo možné napraviť, a to pre nedostatok odvolania krajského prokurátora (§ 259 ods. 3 Tr. por.).

K návrhu zástupkyne generálneho prokurátora Slovenskej republiky je potrebné uviesť, že poslednou právnou úpravou bola výška škody veľkého rozsahu stanovená na 4 000 000 Sk a túto prevzal aj zákon č. 300/2005 Z. z. v znení zmien a doplnkov účinný od 1. januára 2006 (Tr. zák.) v § 124 ods. 1 Tr. zák. Jeho aplikácia použitím § 213 tohto zákona by však bola pre obžalovaných nepriaznivejšia

a z dôvodu odvolaní podaných len obžalovanými je ustanovením § 259 ods. 3 zákona č. 141/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005 (Tr. por.) vylúčená.

Krajský súd vo výroku o náhrade škody nepochybil, keď zaviazal obžalovaných uhradiť poškodenej strane A., a. s., P., L., B. X., IČO: X., škodu vo výške 4 436 953 Sk, keď oproti škode ustálenej v skutkovej vete napadnutého rozsudku zohľadnil odpočet uvedený poškodenou stranou vo výške 32 944,90 Kč.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 1. apríla 2008

JUDr. Emil B d ž o c h, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Martin Piovartsy

Za správnosť vyhotovenia: